

เทศน์อบรมฆราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๖ [คำ]

“ความไม่ลืมนั่นคือธรรม”

วันนี้เหนื่อยไม่อยากพูดอะไรเลยละ เทศน์จบแล้วเหนื่อย เทศน์นานเสียด้วยนะ ดูเหมือนชั่วโมง ๘ นาที เวลาเทศน์มันเป็นของมันอย่างนั้น ไม่ได้นึกว่าจะเทศน์ได้มากได้มาย พอเทศน์ไป ๆ วันนี้ตั้งชั่วโมง ๘ นาที นับว่ามาก แต่เวลาจบมันเหนื่อย เพลีย มันอยู่ไกล นึกว่าโรงเรียนที่เราเคยเทศน์คราวก่อน ไม่ได้ห่างจากรังสิตไปนักนะ ห่างไปนิดหน่อย เรานึกว่าไปเทศน์ที่ตรงนี้ ที่ไหนได้นุ่นองครักษ์ จวนจะถึงนครนายกแล้ว ใช้เวลาเดินทางชั่วโมง (ขาไป ชั่วโมง ๑๙ นาที ขามา ชั่วโมง ๑๗ นาที) มันไกลอยู่ พอตีเราไปเที่ยงครึ่งออกจากนี้ ไปถึงนุ่นก็พอดีนะ คุยกับเขาบ้างเล็กน้อยแล้วขึ้นธรรมาสน์เลย เห็นเขาทำหออพระกีดื้ออยู่ เรารู้สึกเอ็นตาได้เห็นอย่างงั้น หออพระ ให้ได้มีโอกาสสวดมนต์บ้าง คนทั้งคน ทุเรศจริง ๆ

เพราะฉะนั้นถึงเทศน์ดังที่เทศน์วันนี้ มองดูแล้วมันสลดสังเวชนะ เจ้าของยังเพลินตัวเป็นบ้าอยู่ จึงบอกว่าถ้าธรรมดาแล้วสนุกดูโลก แต่จะสนุกยังไง คนหนึ่งมันตกรน้ำป้อมแป้ม ๆ จะไปสนุกอยู่ยังไง เพราะฉะนั้นถึงไม่ได้ดูด้วยความสนุก ดูด้วยความน่าเศร้าโศกเสียใจไปตาม ก็ใจเราไม่เศร้า มันก็น่าเท่านั้นเอง น่าเศร้าโศกแต่ไม่เศร้าโศก เจ้าของผู้เป็นไม่รู้ตัว โห้ย นับวันเพลินไปนะ เพลินจนลืมนั่นลืมนี่ มีแต่กิเลสพาให้เพลิน ธรรมไม่ได้สะดุดใจบ้างเลย ส่วนมากต่อมากเป็นอย่างงั้น พุทธศาสนาก็มีแต่ไม่มีใครปฏิบัติ พอจะเห็นความแปลกประหลาดอัศจรรย์ของศาสนาที่พอจะนำมาสอนโลกได้บ้าง

ตัวเองแม้แต่บวชเข้าไปนี่ก็ไปทำลายศาสนาเสีย มันไม่ได้ไปปฏิบัติศาสนาเพื่อให้ตัวและศาสนาเจริญขึ้น กลับไปเป็นข้าศึกต่อศาสนาอย่างที่เป็นอย่างเห็นอยู่เนี่ย เราบวชมานี้เท่าไรพรรษาเราไม่เคยเห็น มาหลับหูหลับตาแสดงละครเปรตละครผีของพระให้คนทั่วโลกเห็น มันสลดสังเวช แล้วก็หัวโล้น ๆ ด้วยกันเสียด้วยนะ แหม เหมือนไม่ได้ดูธรรมดูวินัยเลย บทเวลาแสดงออกเปรตผีสู้ไม่ได้ นี่ที่มันสลดสังเวช หัวโล้นด้วยกันดูกัน ดูด้วยหลักธรรมหลักวินัย ทำไมจะไม่รู้ความผิดความถูกของกันและกันละ นี่ที่มันสลดสังเวช แต่ผู้เขาไม่เห็นไม่ดู ถ้าไม่อุจาดบาดตานัก เขาก็ไม่สะดุดใจแหละ

แต่สำหรับพระดูหลักธรรมหลักวินัย เทียบเคียงกับหลักธรรมหลักวินัย กับความประพฤติของพระของเณรเรา ก็ไม่มีใครพูดอย่างนี้ ใครก็อ้อมปาก ให้กิเลสมันปิดปาก เย็บปากไว้หมด แล้วสนุกออกแฟนฟ่าน แต่ปากนี้ไม่เหมือนปากใครนะ อย่างที่เห็น อย่างที่พูดเวลานี้ เราไม่มีอะไรกับใคร เราไม่มีคำว่ากลัว เราไม่มีคำว่ากลัว คำว่าได้ว่าเสียเราก็ไม่มี คำว่าแพ้วชนะเราก็ไม่มี มีแต่ธรรมล้วน ๆ ที่มาสอน เพราะฉะนั้นจึงพูดได้ในฐานะของธรรมซึ่งเหนือโลกแล้วทุกแง่ทุกมุม พูดได้ทั้งนั้น นอกจากเล็งผลประโยชน์จะได้มากน้อยเพียงไร ถ้าไม่ได้พูดไปหาอะไร แน่ก็เท่านั้น ถ้าหากว่าจะจะเป็นประโยชน์อยู่บ้าง ก็เหมือนเราถากถางไม้หนาม ๆ มันมีอะไรอยู่ในนั้น ก็ทนถางเข้าไปเพื่อจะเอาสาระอันนั้น ถ้าว่าพอจะเป็นประโยชน์ ก็ทนสอนไป ไม่เกิดประโยชน์ก็ไม่ทราบจะสอนไปหาอะไร

แหม ธรรมะพระพุทธเจ้ากับความประพฤติของสัตว์โลกนี้มันเข้ากันไม่ได้เลย โถ ๆ อย่างที่เทศน์เมื่อคืนนี้ ท้อ ๆ ใจเลยเหี่ยว แต่ก่อนเราก็ไม่เคยคิด กับใคร ๆ มันก็เหมือนกันไม่ว่าเขาว่าเรา ดูเขาก็แล้ว ดูเราก็พอกัน ก็ไม่ทราบใครจะไปได้เงื่อนไขแปลกประหลาดมาจากไหน เมื่อพอกันก็เป็นไปแบบเดียวกัน ที่นี้พอไปได้เงื่อนไขออกมาเหมือนอะไร ไม่เหมือนอะไรมันก็รู้ นั่นแหละจึงว่าเกิดความท้อใจ สอนไปหาอะไร ไปอย่างนั้นนะ อยู่ไปกินไปวันหนึ่ง พอถึงวันแล้วไปเท่านั้นเอง ไม่ลำบาก มันไปอย่างนั้นนะ การแนะนำสั่งสอนไม่ว่าจะแง่ไหน ๆ มันลำบากทั้งนั้น

ระยะนี้เป็นระยะที่เฉพาะเมืองไทย ก็คือชาวพุทธของเรา รู้สึกว่าติดดินออกนอกกลุ่มนอกทางโดยไม่คิดไม่อ่านอะไรเลย หลงไปตามเมืองนอกเมืองนา เขาโยนอะไรเข้ามา ๆ ก็มาทำลาย เขาหารายได้ของเขา เราก็หารายเสียของเรา นั่น อะไรมาคว้ามับ ๆ เป็นบ้าไปกับเขาไม่รู้เนื้อรู้ตัวเลย ของเห็นใหม่เพื่อจะดูไม่ได้ เทียบกับพุทธศาสนาแล้วดูกันไม่ได้ นี่ดูซิ อย่างผ้าเช็ดเท้าอยู่นั้น โอ้ยเปลี่ยนมาเรื่อยนะ ใหม่เอี่ยม ๆ อย่างดิบอย่างดีมาให้เช็ดเท้า มันก็เช็ดไม่ลง มันขวางธรรม ธรรมอยู่ในใจ

ที่นี้เรามองไปข้างนอกเขายังไม่รู้จักประมาณอะไรเลย ความฟุ้งเฟ้อมันเหยียบหัวเอา ๆ มีมากเท่าไรยิ่งสนุกง่าย สนุกซี้ สนุกไขว่คว้า หาเอาจนได้ ๆ ความฉิบหายวายปวงที่จะเกิดขึ้นเพราะความเป็นบ้าของเราไม่ได้คิดกันละซิ เวลานี้โรงงานมาก ๆ นี่เราอดคิดไม่ได้ มันเห็นอยู่ พอเห็นปั๊บสะเทือนปั๊บ มันก็รู้ละซิ อะไร ๆ มา เพียงโรงงานโรงเดียวเท่านั้นกระจายขายไปทั่วประเทศไทย ฟังซินะ คนนั้นโรงงานอันนั้น โรงงานนั้น มาผลิตขายในเมืองไทยแล้ว เพราะเมืองไทยเป็นเมืองหิวโหย มันติดมันดิน มันหิวมันโหย มันเสาะมันแสวงหา ที่นี้เวลาใช้มันก็ไม่ได้ประหยัด คำว่าประหยัดมัธยัสถ์ไม่มีเลย มีแต่ความฟุ้งเฟ้อ

ห่อเหิม ได้อันนี้มาคว้ามับ อันนั้นมาคว้ามับ ใช้วันหนึ่งสองวันทิ้งแล้ว มาอีกคว้ามัก นี้สร้างกองทุกข์ ความกังวลวนวาย

เอาอะไรมามันก็เสียเงินไป เงินเราไม่หาใครหา หามาเพื่อซื้อ เพื่อจับ เพื่อจ่ายอย่างงั้น อย่างงี้ ซึ่งมามากมายของเหล่านี้ เราจะหาเงินจากน้ำมหาสมุทรทะเลที่ไหนมาซื้อมาจ่ายล่ะ มันก็ติดของมันอยู่อย่างงี้ แล้วก็เพลินไปนั้นไม่รู้ตัว แหม ทำไง ได้ไปเห็นไหม พิพิธภัณฑ์หลวงปู่มั่น ผ้า เครื่องบริขารที่เอามาไว้เพื่อเป็นคติตัวอย่าง นี่ละพุทธศาสนาแท้ ไม่ลืมนิ้ว ประหยัดมัธยัสถ์ ไม่มีอะไรเกินพุทธศาสนาเรา อย่างของหลวงปู่มั่น ผ้าเช็ดไม้ เช็ดมือ ผ้าอะไรพับ ๆ เก็บไว้ซักฟอกเก็บไว้ ๆ ขาดวันขนาดไหนเราเห็นไหม ท่านไม่ทิ้ง ไม่สร้าง ความกังวล ชักจนกระทั่งใช้ไม่ได้แล้วทิ้ง

อันนี้ก็เข้ากันได้กับพระอานนท์ จีวรขาดใช้ไม่ได้แล้ว ท่านก็เอาผ้าจีวรมาขยี้ขยำกับดินเหนียวทาผาภูมิ ท่านไม่ทิ้งเปล่า ๆ ท่านประหยัดท่านมัธยัสถ์ นี่พุทธศาสนาไม่ลืมนิ้วนะ อันนี้เราเป็นชาวพุทธทำไมถึงลืมนิ้ว ลืมตัว แม้แต่พระก็ระลึกไม่ได้เลยว่า ได้มีความประหยัดแม้ชนิดหนึ่งที่ตรงไหนในหัวใจ มันไม่มี มันเป็นบ้าด้วยกันหมด ผ้าเช็ดทั้งเช็ดเท้าอะไร อะไรเคลื่อนเหลือเพื่อ ๆ มีแต่สิ่งที่จะให้เพิ่มความลืมนิ้ว ลืมตัวเข้ามา มาก ๆ โอ๊ย ทุเรศจริง ๆ นะ เราทนนะที่อยู่กับหมู่กับพวกในวัดป่าบ้านตาดก็เหมือนกัน นั่นก็ว่าประหยัดแต่ดูในสายตาของธรรมแล้ว แหม มันประหยัดชี้หมาอะไร เราอยากว่าอย่างงั้น มันดูไม่ได้นะ

ในห้องน้ำห้องส้วมของเราเหมือนกัน มีอะไรเข้ามาในนั้นฟาดเข้าป่าหมดเลย เอามาเผาหัวมันเหวอ หาความกังวลยุ่งไม่เข้าท่า ความคิดความปรุงของเรื่องเหล่านี้ นำเข้ามาคิดปรุงเรื่องที่จะฆ่ากิเลส มันจะได้ตายเป็นลำดับ ๆ อันนี้ก็เลสมันเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ มันเข้าเรื่องกันไหม แล้วได้คิดบ้างไหม นั่น เป็นอย่างงั้นนะการปฏิบัติธรรม เรายกให้เยี่ยมคือพ่อแม่ครูจารย์มั่น ไม่มีคลาดเคลื่อนเลยตามหลักธรรมหลักวินัย เก็บหอมรอมริบเรียบร้อยหมด เห็นแล้วจึงกราบลงทันทีเลย ไม่ลืมนิ้ว ลืมตัว นี่เรียกว่าธรรม ความไม่ลืมนิ้วคือธรรมอะไรจะมีมากมีน้อย มี แต่เราไม่ลืมนิ้ว ใช้ไปเท่าที่จำเป็นพอเหมาะพอดี ไม่ฟุ้งเพื่อห่อเหิมมากกับสิ่งเหล่านี้ มันจะสร้างความลืมนิ้ว ลืมตัวหนักเข้า ต่อไปก็หลับตา ตามีก็ไม่ลืมนิ้ว ลืมดูก็ไม่เห็น เห็นอรรถเห็นธรรม ก็เห็นแต่สิ่งที่จะพาให้ติดให้ติดไปเท่านั้น

เดี๋ยวนี้ตัวของเราเองมันก็พิลึกนะ คนนั้นเอาอันนั้นมาให้ คนนี้เอาอันนี้มาให้ ไม่รู้อะไร เราไม่ใช้ คนนั้นยัดเข้ามา คนนี้ยัดเข้ามา เราอยู่ในความพอดีของเราตลอด สะดวกเลย ไม่มีอะไรแสดงอาการคึกคะนองขึ้นมา อันเป็นเรื่องของกิเลส มีแต่เรื่องธรรมล้วน ๆ สงบเงียบ ไม่ตื่นกับอะไร มันก็ไม่กวนใจ เรื่องตื่นกับสิ่งนั้นตื่นกับสิ่งนี้ เป็นเรื่องกวนใจให้

ขุ่นมัว เศร้าหมองมืดตื้อไปเรื่อย ๆ อย่างพ่อแม่ครูจารย์มัน แหม ทุกกระเบียดเสียดเลยนะ ท่านตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติเพื่อเป็นคติตัวอย่างแก่บรรดาลูกศิษย์ลูกหาโดยตรงทีเดียว ท่านปฏิบัติมาเฉพาะท่าน ท่านก็ทำมาอย่างนั้น ทีนี้เวลามีลูกศิษย์ลูกหาเข้ามาศึกษาอบรมกับท่านก็ได้เห็นกิริยาของท่าน

คิดดูอย่างไม้กวาดเราเนี่ย โอ๊ย สะเทือนใจจนกระทั่งทุกวันนี้เนาะ นี่ท่านสอนเรา ไม้กวาดอยู่ใต้ถุนกุฏิเรา เราเห็นว่ามันสึกมันหกรอไปแล้ว เราก็เลยโยนเข้าป่าข้าง ๆ ทีนี้ตอนท่านผ่านมาซิ ท่านมาเห็นไม้กวาดเรายังใช้ได้อยู่แต่เราทิ้ง เราจะหาใหม่ พอถึงเวลาปิดกวาด คือตอนท่านเอามาไว้นั้นเราไม่อยู่ ท่านจะตัดตอนที่เราไม่อยู่ทั้งนั้น ท่านมักตัดเรื่อยกับเราให้สะดวก สะเทือนใจเรื่อยทีเดียว ตอนนั้นดูว่าไปทำงานอะไรอยู่ทางหน้าวัด ถึงเวลาแล้วก็มาปิดกวาด เพราะตอนบ่าย ๆ ท่านจะออกจากกุฏิท่านไปเดินจงกรมในป่า ท่านอยู่เงียบ ๆ ไม่เกี่ยวกับใคร พระเณรไปยุ่งท่านไม่ได้ ไปเดินจงกรมในป่า พอออกมาเนี่ยคงจะเดินมาดูไม้กวาดของเรานั้นแหละ ไปเห็นแล้วเอามาสอดไว้ที่เก่าเลย

พอเรากลับมาเราก็จะปิดกวาด พอกลับลงใต้ถุนกุฏิจะเอาไม้กวาดมากวาด เลยเห็นไม้กวาดอันนี้ อ้าว ไม้กวาดอันนี้มายังไง ก็เราเป็นผู้เอาไปทิ้ง แล้วมันกลับมาได้ยังไง เราก็จับเอามาดู ร้อยเปอร์เซ็นต์ก็เราเพิ่งเอาไปทิ้ง เอ๊ ใครเอาไม้กวาดมาเหน็บไว้อีกนะ ตามดูรอยละซิ ไม้กวาดเราทิ้งไว้ตรงไหนตามไปก็เห็นรอยท่านเข้าไป ไปเอาไม้กวาดที่ยังใช้ได้อยู่มาเหน็บไว้ จากนั้นดูรอยไปทางกุฏิท่าน โอ๊ย สะดุดใจก็เลย ตั้งแต่นั้นมาปฏิบัติเข้มงวดกวาดขัน ถ้าพอใช้ได้ หรือซ่อมแซมได้อยู่จะต้องซ่อมแซม จะไปทำสุมสี่สุมห้าคว้านั้นคว้านี้หาใหม่อย่างนั้นไม่ได้ มันขัดต่อธรรม

นี่ท่านก็สอนเราเสียด้วยนะ ไม่ได้ไปสอนองค์อื่น เราเลยไม่ลืม นี่จอมปราชญ์ท่านเสาะแสวงหาความสุขได้เต็มหัวใจด้วยวิธีการเหล่านี้ ท่านไม่หาความสุขได้ด้วยความพึงเพื่อห่อเหิม คึกคะนอง ติดนุ่นติดนึ้ หาได้ไม่พอหาวันยังค่ำเหมือนอย่างพวกเรานะ ท่านมีความพอท่านก็ไม่ติดไม่ติดนุ่นละซิ พวกเราติดอยู่ตลอดดินตลอด เป็นทุกข์ตลอด หาความสุขมาครองหัวใจสักครู่หนึ่งไม่มี นี่ละธรรมกับโลก โลกนี้มีความหิวโหยตลอด กิเลสต้องพาคนให้ติดให้ตื้นไม่มีคำว่าพอ เรื่องกิเลสจะไม่มีคำว่าพอ ไม่ว่าจะอะไรก็ตามไม่พอทั้งนั้น หิวโหยตลอด แต่ธรรมมีพอเป็นระยะ ๆ ไป มันต่างกันอย่างนี้เนาะ มันถึงไม่กังวล

ท่านอยู่ที่ไหนท่านอยู่อย่างนั้นแหละ ทำร้านเล็ก ๆ อยู่ในป่า กระต๊อบพออยู่ได้ ท่านไม่ได้หาอะไรมากกว่านั้นนะ คือพออยู่ได้ วางั้นเถอะ ธรรมชาติที่เลิศเลออยู่ในหัวใจของท่านพอหมดทุกอย่าง ไม่มีอะไรเกินธรรมชาตินั้นเลย แล้วสิ่งเหล่านี้ก็พออาศัยเขาเท่านั้น

พอพาอ๊ตภาพร่างกาย ซึ่งมีธรรมชาตินี้ครองอยู่ในนั้น อยู่ไปกินไปวันหนึ่ง มันไม่มีอะไร ก็มันเหนือทุกอย่างแล้วในหัวใจ ด้วยเหตุนี้เองท่านจึงไม่ติดไม่ติดกับอะไร ท่านอยู่ไหนสบายหมด เพราะหัวใจพอแล้ว ไม่หลงไหลกับอะไรเลย ไม่ติดไม่ติด เพราะฉะนั้นผู้ที่มุ่งอรรถมุงธรรมจริง ๆ อะไรจึงมีคำว่าพอ ๆ ถ้าไม่มุ่งอรรถมุงธรรมไม่พอ นั่นกิเลสเข้าแทรก ถ้ามีอรรถมีธรรมอะไรที่พอเหมาะรู้ทันที

ก่อนจะมานี้เราไปทางด้านนอกกำแพง (วัดป่าบ้านตาด) ที่มีกุฏิหลังหนึ่งอยู่นั้น ปลุกกุฏิซึ่งเป็นบ้านเก่าเขาที่เป็นเจ้าของนา เวลาเจ้าของเขาสละไปแล้ว เขาก็เลยมอบเรือนเขาให้ทางวัดไปเลย เขาไม่เอาอะไร ทางวัดก็เลยซ่อมอันนี้ขึ้น เราก็ไม่ได้ไปดู เขามาซ่อมกันเอง เราไม่ได้ไปดูแหละ ที่นี้ซ่อมมันไม่ได้ซ่อมชิ มันกลายเป็นสร้างขึ้น อะไรมีแต่ไม่ดีทั้งนั้น สร้างขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ดีทั้งนั้นเรื่อย เอาจนได้กุฏิขึ้นมาหลังหนึ่งสวยงามอยู่นะ เรื่องของกิเลสนี้สวยงามมาก ในฐานะว่าเอาธรรมเข้าไปเทียบกับโลกกับธรรม เรียกว่ากุฏิหลังนี้สวยงาม แต่มันยังไม่ทันกิเลส กิเลสอยากได้งามกว่านี้ แต่ธรรมก็เห็นว่าสวยงามพอแล้ว

ถ้าเทียบกับทางกิเลสแล้ว กิเลสยอมรับแล้วว่าสวยงาม แต่มันยังไม่พอ มันอยากจะตกแต่งส่งเสริมเข้าไปอีกละชิ คือเราอนุโลมไปตามแล้วก็ดูเฉย เพราะส่วนมากเขามักจะทำตอนเราไม่อยู่ อย่างปลุกนั้นปลุกนี้ตอนออกศาลา ทำแต่เวลาเราไม่อยู่ ถ้าเราอยู่นั้นไม่ได้กลัวฟ้ากระหน่ำเอาละชิ ดีไม่ดีไล่ออกจากวัด ที่นี้เวลาทำไปแล้วพื้นนี้ลาดซีเมนต์เรียบร้อยสวยงามน่าอยู่พอธรรมดา เรียกว่าอนุโลมให้ได้ขนาดนี้พอแล้ว สวยงามพอแล้ว เพราะเราอนุโลมมาเต็มที่แล้ว แบบหุหนวกตาบอด ทำยังไงเราก็เฉย ที่นี้คงได้ใจละมัง

เข้าวันหนึ่ง เพราะตามธรรมดาเราจะออกไปดูนั้นดูนี้ ไปดูแล้วอะไรบกพร่องตรงไหน กลับมาก็สั่งตามเรื่อง ให้เขาปฏิบัติตามที่เราไปเจอแล้ว ควรจะปฏิบัติยังไง สั่งให้พระให้โยมไปดูของเขาแหละ วันนั้นก็ออกไป กระเบื้องขัดมันเสียด้วยนะ กำลังเริ่มวางแนวกระเบื้องขัดมันเสื่อมพับ ๆ ๆ ที่ลาดซีเมนต์นั้นมันไม่ดี เอากระเบื้องเสื่อมพับ ๆ มากี่มาวางแนว ปูกระเบื้องนี้ได้สามสี่แผ่นหรือไง คงจะค่าก่อน หรือจะมีเหตุการณ์อะไรก็ไม่รู้ เริ่มปูได้สามสี่แผ่น ตอนเช้าเราไปหยุดแล้ว ทำตั้งแต่วันก่อนนั้นแหละ เราไปดูเห็นรอยทำใหม่ก็เดินเข้าไปหาดูให้ชัดเจน โอ้ นี่มันยังไม่พอนะ ยังเอากระเบื้องขัดมันมาอีก โอ้ ๆ

เราก็ดูกระเบื้อง เอามามันเป็นหีบ ๆ นะ สองหีบสามหีบมาวาง กระเบื้องยังอยู่ข้างใน จะเอาให้เต็มยศว่างั้น ใต้ถุนนั้นจะปูกระเบื้องให้เสื่อมพับ ๆ ๆ ขนมาใส่ลังไว้ นี่เขาคงสั่งมาจากตลาด เพราะเป็นกระเบื้องที่สำเร็จรูปเรียบร้อยแล้ว มีแต่วางลง ๆ ก็ได้ระดับกันเลย พอตอนเช้าตอนจ้งหันเริ่มออก กุฏิหลังนี้ปู้ยังงี้ ๆ ก็ว่ากัน สรุปความลงไปว่า ให้รับ

เอาออกทั้งหมดที่ปูด้วยกระเบื้องกระแบ้งอะไร ถ้าไม่รู้เอากให้เอาไฟเผาเสียเลยกุกุหลันนี้ เราดูไม่ได้ เราทนดูมานานแล้วนะ บอกเท่านั้น พอวันหลังไปเรียกหมด เก็บหนีหมดเลย อย่างงั้นนะ นี่แหละกิเลสกับธรรม มันแทรกมันแข่งกัน มองไม่ทัน แต่เรื่องธรรมแล้วมอง ทันหมด กิเลสต่อกิเลสมันไม่มอง มีแต่ไม่พอ อะไรก็ไม่พอ อะไรไม่ดีพอเรื่อยไปเลย

นี่เราก่อนโลมเต็มที่แล้ว อย่างกุกุเรานั่น ต้นเหตุมันก็เป็นกระต๊อบที่เราสร้างไว้ เราอยู่อย่างนั้นมาเป็นประจำ เอาไม้ไผ่มาสับเป็นฟากแผ่ ข้างนอกนี่ก็เป็นเฉลียงขนาด ๑ เมตร พอได้นั่ง ออกมาจะนั่งภาวนาก็นั่งได้ เราทำอย่างนั้นเท่านั้นเอง ฝาแถมด้วยฟาง ข้างบนมุง ด้วยหญ้าคา เย็นดีนะ คือมันจะได้ภายใน ๓ ปี กระต๊อบแต่ละหลัง พอมันแห้งแล้วปลวกก็ กัดต้นเสา มันกัดกินเป็นอาหารของมัน ทีนี้เมื่อเสาถูกปลวกกัดแล้วมันก็ล้มโครมลงไป ปลุกใหม่ขึ้นมาปุ๊บปีวันเดียวเสร็จ อยู่ไปได้อีก ๓ ปี นี่ก็เป็นหลังที่สาม หลังเกิดเหตุ

มีลูกศิษย์ลู่หาไปจากกรุงเทพฯ ตอนนั้นไม่มีใครอยู่ เขาคงไปเที่ยวดูบริเวณนั้น ธรรมดา พอตีมีพระเดินผ่านมานั้น เขาเห็นกุกุของเรา เขาก็ไม่รู้ว่าเป็นกุกุเรา เลยถามนี่ เป็นกุกุใคร วังนี้ เล็ก ๆ ดูจะเป็น ๒ เมตรครึ่งมณฑล สีเหลี่ยมพอดี ทำเท่านั้นทุกครั้ง พระท่านบอกว่ากุกุท่านอาจารย์ “ไหน ๆ เปิดให้ดูหน่อยๆ” บอกให้พระท่านเปิด พอเปิด ฝาประตูออกแล้ว เขาก็คลานขึ้นไปดู “โอ้โห เป็นอย่างนี้” เขาละนะเริ่มแล้ว ท่านอาจารย์มี ชื่อเสียงโด่งดังมาสักเท่าไร ทำไมกุกุจึงเป็นกระต๊อบเท่ากำปั้น เลยไปนั่งร้องให้อยู่ในนั้น พระท่านเห็น ดูข้างในก็ไม่มีอะไร จะมีอะไรก็มีหนังสือเล่มหนึ่ง เราเอาไว้ข้างบน เพราะ หนังสือธรรมะเราจะเอาไว้สูงเสมอ ไม่ให้ต่ำกว่าที่นอนต่ำกว่าศีรษะเราไป พ่อแม่ครูจารย์ มันก็แบบเดียวกัน หนังสือเราก็ทำแคร์ไว้ข้างบนวางไว้ เล่มหนึ่งหรือสองเล่ม

พอกลับนี้ ไปหาเรา วันนั้นเป็นวันจันทร เรายังไม่ได้เลิกมาจากศาลา ไปใกล้ๆ “ทำไมกุกุท่านอาจารย์” ทั้งพูดทั้งร้องไห้ เขาละนะที่นี้ “ท่านอาจารย์มีชื่อเสียงโด่งดังทั่วประเทศไทย มองกุกุดูกุกุ ไปเปิดไปดูมาแล้ว หลังเท่ากำปั้นทำไมจึงอยู่ได้” พูดแล้วร้องไห้ ด้วย “อ้าว ก็อยู่ในห้องแม่มา ห้องแม่กับกุกุหลังนี้อะไรใหญ่กว่ากัน ก็อยู่มาได้ ๙ เดือน ๑๐ เดือน ถึงได้ออกมาเป็นคน แล้วก็มาอยู่กุกุหลังนี้ซึ่งใหญ่กว่าห้องแม่เป็นไหน ๆ ทำไม จึงอยู่ไม่ได้ อยู่ในห้องแม่ตั้ง ๙ เดือน ๑๐ เดือน ยังอยู่ได้ ถ้าจะเอากว้างกว่านี้ก็ให้ไปปลุกที่ ทุ่งอยุธยา หรือทุ่งสระบุรี ๒ แห่งจะได้ ๒ หลัง” เราวังนี้ เอาอีกแล้วร้องไห้อีก พอกลับไป เลยส่งเงินมา เรื่องมันเป็นอย่างงั้น จึงได้ปลุกกุกุหลังเราอยู่ทุกวันนี้

จากนั้นเราก็กำชับเลย ใครจะปลูกจะสร้างอะไร ๆ ถ้าไม่ได้ขออนุญาตเป็นที่ตกลงกันเรียบร้อยก่อน ส่งมาเท่าไรก็ต้องส่งคืนให้หมด เราบอกงั้นนะ อันนี้เราไม่บอก เขาส่งมาเอง เมื่อส่งกลับคืนก็เป็นการประชดกัน เพราะเราไม่ได้สั่งได้เสียอะไร ถ้าเราได้สั่งอย่างนั้นแล้ว ส่งมาก็ส่งคืนได้เลย มันถึงได้มีกฎหลังนั้นอยู่ ไม่งั้นมันก็จะเล็กกว่านั้นอีก เราไม่ชอบแล้วเขาขอมาปลูกหลังเล็ก ๆ ข้างกุฏิเราไปนั้นอีก ปลูกก็ปลูกทั้งวันนั้นแหละ เขาอยากจะปลูกเองพวกในอุดร ร้านศิริธรรม ไม่ได้ทำอะไรเป็นที่ระลึกก็ขอปลูก “ก็มันมีอยู่แล้วจะปลูกอะไร” “โอ๊ยขอปลูกเถอะ” เขาเลยปลูก เราก็มิเคยไปสนใจจนกระทั่งทุกวันนี้ ปลูกก็ปลูก เราก็ออยู่อย่างงั้น มันจึงมี ๒ หลัง

เราไม่ยุ่งกับอะไร ธรรมพระพุทเจ้า โอ๊ย พอเหมาะพอดีทุกอย่าง การอยู่ การกิน ใช้สอยทุกอย่างพอเหมาะพอดี การปฏิบัติอะไรก็พอดีทั้งนั้น เพราะจิตใจเป็นธรรมอยู่กับธรรม หรือผู้กำลังก้าวเดินธรรมะ จิตก็อยู่ในนั้นเสีย ผู้รู้ธรรมรู้ธรรมเต็มเม็ดเต็มหน่วยท่านก็อยู่กับธรรมนั้นเสีย อันนี้ก็เพียงสำหรับปลูกไว้ให้ซากผีดิบอยู่ คือร่างกาย มันก็เป็นสภาพอย่างนี้ กับอันนั้นก็พอกัน อยู่ไปพอถึงวันเท่านั้น ส่วนที่เลิศเลอ หรือส่วนที่อบอุ่นที่สุดภายในใจคือธรรม ท่านอยู่กับอันนั้น ท่านไม่ได้ยุ่งกับอะไร พวกกันจำวันนะ

ไอ้ดีด ๆ ดีน ๆ อยู่อย่างนั้น ดูเอา เทียบเอาที่แล้วกัน พระเราหัวโล้น ๆ มันจึงดูไม่ได้ฟังไม่ได้ มันหน้าด้านจริง ๆ หมดศีลหมดธรรม หมดหิริโอตตปปะ ความสะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรมไม่มี มีแต่ความดี้อด้านหน้ามีน โห หน้าด้าน เท่านั้นเอง พุทธศาสนาเป็นตัวอย่างของโลกได้เป็นอย่างดี ตลอดถึงวัตถุประสงค์ส่วนหยาบ ๆ ที่อาศัยกันไปเพื่อร่างกาย ความเป็นอยู่ของร่างกาย ท่านก็พอเหมาะพอดี ทางด้านจิตใจด้วยแล้วท่านยิ่งปิดตลอดไม่ให้อะไรเข้าไปยุ่ง สั่งสมบำรุงจิตใจไปด้วยจิตตภาวนา ด้วยความมีสติตั้ง ระมัดระวังตัวตลอด

พระกรรมฐานท่านมุ่งธรรมมุ่งธรรม ท่านเป็นอย่างงั้น แต่ท่านไม่ได้มาโหม้มาคุย ที่โลกตาบอดมองเห็นพระกรรมฐานเหมือนส้วมเหมือนถ่านไป ไม่มีคุณค่าไม่มีราคา สีผ้าก็เป็นสีรักที่โลกเขาไม่ต้องการแล้ว ท่านเอาไปครอง เราก็มายังในตัวของเรา เราแต่งตัวสดสวยงดงาม ท่านมีแต่ผ้าสีรักผ้าซีริวไปอย่างนั้น สู้ของเราไม่ได้ ของเราแต่งอย่างสดสวยงดงาม แต่งประชดประชันกัน แต่งชิงดีชิงเด่นกัน นุ่งชั้่นนุ่งผ้าธรรมดา ประเพณีของชาติเราที่พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย พาดำเนินมามันไม่สนใจนะ มันไปฟาดเอาจ๊กโก้จ๊กเก้มาสวมใส่เอา จนไม่มียางอายนะ มองดูจนมองไม่ได้ เวลานุ่งเข้าไปมองเห็นที ดูชั้่นนะ มันดูได้เมื่อไร มันก็ทำได้ เพราะกิเลสมันหนักไปทางอย่างนั้น อยากให้เขารู้เขาเห็น วับ ๆ แวม ๆ พอให้เห็นที่บ้าง ไม่เห็นที่บ้าง ให้เขาสนใจดู เป็นอย่างงั้นนะ

นี่แหละกิเลสมันอายุเมื่อไร มันจะเอาตามความต้องการของมัน ให้มีใครว่าสวยว่างาม ใครจ้องใครมองดูครู่หนึ่งก็เอา แต่เจ้าของจริง ๆ นั้นเป็นยังไงไม่ดู อยากจะให้คนอื่นเขาจ้องเขามอง อย่างประเพณีบ้านเมืองอื่นใดเขามีภูมิเกณฑ์ มีเนื้อหนังเป็นของเขาณะประเทศนั้นเขาแต่งเนื้อแต่งตัว ขนบประเพณีเขาเป็นยังไง ประเทศนั้นเป็นยังไง เขามีเครื่องหมายของเขา แต่ประเทศไทยของเราคือความเลอะเทอะ มองไปที่ไหนมันดูไม่ได้เวลานี้ดูไม่ได้ ผู้หญิงชอบนุ่งกางเกงอย่างรัด ๆ เสียด้วยนะ ดูจนดูไม่ได้เลย โถ หน้าด้านขึ้นไปทุกวัน ๆ เป็นอย่างงั้น พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย ที่พาดำเนินมา พานุ่งพาห่มมา รู้สึกว่างามตา สงบใจ ชื่นใจ เมืองไทยของเราใช้การนุ่งแบบไหน ๆ ก็สงบงามตาไปตามประเพณีของเรา

ทีนี้พ่อก่อนนั้นเข้ามาแทรก แทรกมันแทรกอย่างผาดโผนล่ะซิ จนดูไม่ได้นะ เราพูดจริง ๆ นี่ละภาษารธรรม ท่านทั้งหลายฟังเสีย มันผาดโผนขนาดไหนเมืองไทยเรา จนไม่มีขนบประเพณีเป็นที่ระลึกบ้างเลย ปู่ ย่า ตา ยาย มันเอามาเหยียบหัวเล่นหมด มันเอาแต่แบบหมูแบบหมา แบบไม่นุ่งชั้่นนุ่งผ้า นุ่งก็นุ่งแบบรัด ๆ กุ่ม ๆ มองเห็นที่มันเอามา nung มันไม่ได้คิดว่าดีชั่วประการใดนะ ให้เขามองแยบหนึ่งก็เอา มันเลวขนาดไหน จิตใจต่ำมากทีเดียว มันส่ออยู่ทางจิตใจนะที่เอามาสอน คือจิตใจไม่มีการยับยั้ง ไม่มีการพิจารณาใคร่ครวญ ความพอเหมาะพอตัวอย่างไรกับฐานะของเรา บ้านเมืองของเรา มันไม่ได้คิด มีแต่ติดแต่ตื้น มันถึงเลอะเทอะ มันไม่มีภูมิเกณฑ์ ไม่มีเนื้อหนังเป็นของตัวเอง

นี่ละเมืองไทยเราเสียตรงนี้ การนุ่งห่มใช้สอยก็เป็นอย่างนี้แล้ว ทีนี้สิ่งใดที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับมันก็คว่ำ ๆ เพราะมันไม่มีหลัก จิตใจเหลวไหล ไม่มีหลัก อะไรมากก็ไขว่คว้าไปหมด เลอะเทอะไปตาม ๆ กันหมด นี่ละที่น่าสลดสังเวช นี่ละธรรมสอนโลก ให้ท่านทั้งหลายไปพิจารณา เราไม่ได้หาเรื่องหาราว เราเอาธรรมมาสอน สิ่งเหล่านี้มันเลอะ ๆ เทอะ ๆ ไม่มีคุณค่าอะไรกับเมืองไทยเรา นอกจากจะมาเหยียบย่ำทำลายคุณค่าของเมืองไทย ซึ่งบรรพบุรุษ ปู่ ย่า ตา ยาย พาดำเนินมาให้ແหลกเหลวลงไปเท่านั้น ไม่มีชิ้นอื่นชิ้นใดที่จะพอส่งเสริมจากพวกเราในปัจจุบันที่เป็นเหมือนลิงตัวหนึ่ง ไม่มี ดูแล้ว ให้พากันคิดบ้าง

มันเลอะเทอะจริง ๆ นะ คือจิตมันด้านมันต่ำสุด สุดต่ำ มันเลยไม่มองเห็นอะไรเรื่องศีลธรรมเป็นข้าศึกต่อมันแหละพวกนี้ มันจะถือว่าเป็นคุณต่อมันอย่างที่มีมันทำอยู่นั้น นอกนั้นไม่ใช่คุณ จะให้ดีกว่านี้มันบอกว่าแล้วไปเลย มันไม่เอา โห นำทุเรศ อย่างวัดป่าบ้านตาดเลอะ ๆ เทอะ ๆ ไปขนาดไหน เพราะความคละเคล้ากัน ทั้งพระทั้งฆราวาส คละเคล้ากันไป เราก็เลยแบบหูหนวกตาบอดไปแล้วแหละ เดินไปที่ไหนก็ดูไปเท่านั้นแหละ พระ

ณเรเอากันเรื่อยแหละ แต่มันมากต่อมาก มันก็มองไม่ทั่วถึง มันก็แข่งเอา แฉลบอกออกไปให้
เห็นจนได้นั้นแหละ

ท่านทั้งหลายว่าหลวงตาหาเรื่องใส่เมืองไทยหรือ พิจารณาซิ หลวงตาพยายาม
สงวนเนื้อหนังขนบประเพณีของเมืองไทยเราให้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นเนื้อเป็นหนัง เป็น
ที่น่าอยู่ เป็นที่น่าเกรงขาม ไม่ได้พูดเพื่อจะชักชวนคนภายนอกให้เข้ามาเหยียบย่ำเมืองไทย
เพราะคำพูดของหลวงตานะ พวกกันคิดให้ดี การแต่งเนื้อแต่งตัว มันออกสังคมทั่ว ๆ ไป
เป็นสิ่งที่ควรพิจารณาด้วยดี เขาดูถูกอยู่ภายในใจดูถูกเรา เรายังยิ้มแฉ้ม มันไม่รู้ตัว
วันนี้พูดเท่านั้นแหละ เทศน์มาพอแล้ว

อ่านและฟังธรรมเทศนาหลวงตา วันต่อวัน ได้ที่
www.Luangta.com or www.Luangta.or.th